

VUOSIKERTOMUS 2016

Kyrönjoen Koskihäyjillä on alkamassa massiivinen rakennushanke, kun Seinäjoen Kyrkösjärven rantaan nousee melontakeskus.

SISÄLTÖ

1	Hallituksen puheenjohtajan katsaus.....	1
2	Johdanto.....	3
3	Yhdistys ja sen resurssit.....	5
4	Liiverin toiminta.....	9
4.1	Toiminta Leader-rahoituksella.....	9
4.2	Toiminta muulla rahoituksella.....	15
4.3	Toimintaympäristön muutos, vaikutukset strategian toteuttamiseen ja tavoitteet vuodelle 2017.....	21
4.4	Leader-ryhmän oma toiminta ja laatutyö.....	23

Etukansi: Asuntomessujen oheiskohde Kitinojan perinnekylä lähti liikkeelle Liiverin rahoittaman hankkeen avulla.

Takakansi: Liiverin hallituksen jäseniä ja työntekijöitä

Kansainvälinen toiminta aktivoitui huomattavasti vuoden aikana erityisesti EVOLAQ-hankkeen avulla. Lisäksi Liiverin hallitus ja nuorisajaosto kävi tutustumismatkalla Leader Östraskaraborgin alueella. Kuva Helmi Tuominen.

1 HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Hankekausi on saatu käyntiin kiitettävästi alun haasteista huolimatta. Hallitus on tyytyväisenä todennut, että yritystuki- ja hankehakemuksia on ollut riittävästi. Lisäksi Seinäjoen Kaupunki-Leader on saatu alkuun, ja laadittu Kotokortteli-strategia. Kansainvälisyyden kehittäminen Leader-metodein on ollut aiemmin hidasta. Nyt on onnistettu laittamaan liikkeelle useita hankkeita, jotka lähentävät meitä Euroopan eri Leader-alueiden kanssa.

Teemahankkeet ovat osoittautuneet ongelmalliseksi. Hakijoille on kohtuutonta, että he joutuvat odottamaan päätöksiä yli 10 kk ja maksatuksen käynnistymisestä ei ole vielä kukaan varmuutta. Tämän hankemuodon tarkoituksena oli olla ketterä ja mahdollistaa pienet hankkeet helposti toteutettaviksi. Epämiellyttävänä olen henkilökohtaisesti kokenut Mavin ja ministeriön asettaman toimintarahan palkkakaton. Ilman keskustelua ja yhteistä arviointia Mavi on kyseenalaistanut meidän toimimisen hyvänä työnantajana. Kustannusten kohtuullisuudessa olemme tähän asti itse menestyksekk-

käästi toimineet ja olemme saaneet tunnustusta monilta tahoilta tuloksekkaasta työskentelystä.

Tulevaisuus tuo meille Leader-ryhmille haasteita. Toimintaympäristö muuttuu. Tämän hetkisten suunnitelmien mukaan maakuntauudistus avaa meidän tyyppiset kehittämisspalvelut kilpailutukselle. Tätä kehitystä tulee seurata tarkkaan ja huolehtia yhdistyksemme valmiuksista toimia jatkossakin aluekehittämisen kärkijoukoissa. Työntekijämme ovat jo nyt olleet mukana maakuntauudistuksen kehittämistyöryhmissä.

Kehittämisinto on edelleen hyvä ja hallituksena pyrimme huolehtimaan työntekijöistämme meillemme suotujen mahdollisuuksien mukaan. Iso kiitos työntekijöillemme ja erityisesti toiminnanjohtajallemme hänen luotsatessaan toimistoa. Kiitos myös aktiiviselle hallitukselle. Pystymme edelleen heittäytymään uusiin asioihin ja näemme asioita monista näkökulmista.

puheenjohtaja
Keijo Viertoma

Huttaroo on uusi yritys, joka valmistaa persoonallisia koruja vaikka lapsen piirustuksesta.

2 JOHDANTO

Liiveri toimii Ilmajoen, Jalasjärven ja Seinäjoen alueiden kehittäjänä toteuttaen Pysyy ja paranoo -ohjelmaansa vuosina 2014–2020. Ohjelma koostuu kahdesta strategiasta: maaseutu- ja kaupunkistrategiasta. Maaseutustrategiaa toteutetaan mm. Leader-ohjelman ja alueellisesta ohjelmasta haetuilla Kylille ja Elle viestii -hankkeilla. Kaupunkistrategiaa toteutettiin vuonna 2016 maakunnan kehittämisrahalla, jolla laadittiin kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen strategia kaupunkialueelle. Kansalaisten Eurooppa -ohjelmasta rahoitetut hankkeet toteuttavat molempia strategioita.

Pysyy ja paranoo -maaseutustrategian Leader-ohjelmasta on tähän mennessä myönnetty tukea 58 hakemukselle. Näistä 30 sai myönteisen rahoitusesityksen Liiveristä vuonna 2016. Lähes kaikki käytettävissä olevat varat sidottiin. Myönnettyistä yritystuista yli puolet oli alkaville yrittäjille. Myönnettyt tuet toteutavat Liiverin painopisteitä suunnitellusti. Eniten on hyväksytty hankkeita Rakas kotiseutu ja Rohkeat yritykset -painopisteisiin. Vuoden 2016 aikana Ruokaa läheltä painopisteen eteen tehty aktivointityö näkyy

siltä myönnettyjen tukien määrässä. Kansainvälisyyttä on edistetty neljän hankkeen ja kahden yritystuen avulla sekä Liiverin vierailulla Ruotsissa Leader Östra Skaraborgin alueella, mutta ennen kaikkea ohjelmatasolla Kansalaisten Eurooppa -hankkeiden avulla. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteisen ja Liiverin hallinnoiman Kylille-hankkeen avulla edistettiin Rakas kotiseutu -painopisteen tavoitteiden toteuttamista. Alueen ryhmien ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen yhteisellä Elle viestii -hankkeella toteutettiin ohjelmatason viestintää, erityisesti maakunnallisille toimijoille. Leader-rahoituksen ulkopuolista rahoitusta strategian toteuttamiseen on hankittu yhteensä noin 490 000 €.

Vuonna 2017 jatketaan aktiivista tiedotusta ja sen kehittämistä yhdistämällä toiminnan vaikuttavuuden arviointi viestintään. Kansainvälistä toimintaa tuetaan edelleen, koska sitä on saatu liikkeelle vuoden 2016 aikana. Ympäristöteemaa viedään eteenpäin mm. käynnistetyllä Meidän markki -hankkeella. Lisäksi selvitetään keinoja synnyttää vapaaehtoistyön keskus alueelle sekä sitä, miten maaseutuohjelmasta voidaan tukea palvelujen, mukaan lukien nykyisten kunnallisten palvelujen, kehittämistä.

Liiverin hallitus 2016

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Keijo Viertoma, pj	9/10		
Mervi Mäenpää	7/10	Carita Lahdenmäki	0/10
Rami Mattila	9/10	Jukka Pajunen	0/10
Sami Mäntymäki	6/10	Sanna Karimäki-Nuutinen	2/10
Tarja Oksaharju	0/3	Leena Vedenjuoksu	2/10
Juha Koivisto	7/7		
Minna Leppälä	8/10	Jaakko Ristimäki	8/10
Hannemari Niemi	9/10	Masa Paavola	0/10
Timo Mylläri	9/10	Hannu Rajamäki	0/3
		Hanna-Leena Viirimäki	2/7
Osku Ketola, vpi	6/10	Johanna Rintamäki	3/10
Carita Samppala	4/10	Timo Urpala	9/10
Reijo Hämäläinen	5/10	Helena Lampinen	0/3
		Jutta Lillberg-Puskala, eronpyyntö 1.9 alkaen	1/7

3 YHDISTYS JA SEN RESURSSIT

Liiverin maksaneiden jäsenten määrä on kasvanut kymmenellä viime vuodesta. Jäsenmäärän kehitys on ollut vakaata ja sen voimistamiseksi tehdään töitä. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät järjestivät kesällä 2016 yhteisen jäsenhankintakampanjan, jonka yhteydessä opeteltiin hyödyntämään sosiaalista mediaa. Kampanja ei tuottanut Liiverin osalta mainittavia tuloksia.

Liiverin jäsenet 2016

Jäsenet	Yhteensä	Maksaneet
Yhdistykset	99	73
Yritykset	29	17
Yksityiset henkilöt	199	57
joista naisia	97	22
joista miehiä	102	35
Julkishallinto	3	3
Muut	7	4
Yhteensä	338	152

Liiverin hallitukseen kuuluu kymmenen jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet sekä puheenjohtaja. Yhdistyksen vuosikokous valitsi yrittäjä **Keijo Viertoman** Ilmajoelta jatkamaan yhdistyksen puheenjohtajana. Hallitus kokoontui kymmenen kertaa. Sekä varsinaiset että varajäsenet voivat osallistua kaikkiin kokouksiin ja koulutuksiin. Keskimäärin kokousta kohden oli 10,6 jäsentä läsnä. Vuosikokous myönsi Nuoresta pitäen -diplomin **Päivi Alaniskalle** kehittäjänä kasvun tarinasta. Vuoden diplomin teema toi osaltaan esille Leader 20-vuotta juhlaa.

Vuonna 2016 Liiveri järjesti Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien hallitusten yhteisen kokous- ja koulutuspäivän. Hallituksia kouluttamassa olivat mm. ylitarkastaja **Laura Jänis** maa- ja metsätalousministeriöstä. Liiverin hallitus teki opintomatkan Ruotsiin Leader Östra Skaraborgin alueelle. Matkalla tavattiin paikallisen Leader-ryhmän väkeä ja opittiin mm. lähiruokaan liittyviä asioita. Hallituksen varajäsen **Johanna Rintamäki** oli Liiverin edustajana Italiassa järjestetyssä WithEU-tapaamisessa. Puheenjohtaja on osallistunut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä verkostopalveluyksikön järjestämiin Leader-puheenjohtajille suunnattuihin tilaisuuksiin.

Elinkeinojaosto 2016

Rami Mattila	yrittäjä, Ilmajoki, hallituksen jäsen
Reijo Hämäläinen	maaseutujohtaja Kurikka, hallituksen jäsen
Eeva Jussila / Päivi Alaniska	asiantuntija, Into Seinäjoki
Leila Nuottivaara, pj. 8.12. lähtien	yrittäjä, Leila's Hyvät Maut
Ari Loukasmäki	toimitusjohtaja, Uusyrityskeskus
Tommi Ylimäki, pj. 8.12. asti/Kaija Kuusisto vpj. 8.12. läht.	kehityspäällikkö, E-P:n yrittäjät/ Seinäjoen yrittäjät pj.
Sinikka Koivumäki, esittelijä ja sihteeri	toiminnanjohtaja, Liiveri

Nuorisajaosto 2016

Kunta	Jäsen	
Ilmajoki	Riia Huhtanen	Liiverin hallitus
	Venla Villman (syksyyn asti)	Johanna Rintamäki
	Petra Hakoniemi	Osko Ketola (varajäsen syksystä lähtien)
	Riina Rajamäki (syksystä alkaen)	
Jalasjärvi	Carita Lahdenmäki (syksyyn asti)	Liiverin toimisto
Seinäjoki	Heidi Kohtala	Sinikka Koivumäki
	Ilari Hauhia	Raija Ojaniemi
	Loviisa Mäki	Irma Kortesusuo
	Mikaela Pihlajamäki (syksyyn asti)	
	Milla Levelä (syksystä alkaen)	

Hallituksen alaisuudessa toimii kaksi jaostoa: elinkeino- ja nuorisajaostot. Ne toimivat asiantuntijoina ja viestin välittäjinä. Vuonna 2016 elinkeinojaosto kokousti kuusi kertaa ja nuorisajaosto neljä kertaa. Elinkeinojaosto mm. sparrasi valmistelussa olevia yritystukihankkeita ja toimi tiedonvälittäjänä. Nuorisajaosto käsitteli mm. Nuoriso-Leader-hakemuksia. Vuonna 2016 Liiverissä työskenteli yhdeksän henkilöä, yhteensä lähes 4,5 henkilötyövuoden edestä. Lisäystä edelliseen vuoteen oli lähes 0,7 henkilötyövuotta.

Työsuhteessa:

- toiminnanjohtaja, ETM Sinikka Koivumäki
- taloussuunnittelija, MMM Raija Ojaniemi (100 % työaika 1.1.–30.4. ja 1.10.–31.12. sekä 80 % työaika 1.5.–30.9.)
- suunnittelija, FM Telle Lemetyinen (100 % työaika 1.1.–31.7. ja 80 % työaika 1.8.–31.12.)
- kyläasiamies, HuK Irma Kortesusuo
- tiedottaja, FM Sonja Pitkäjärvi (60 % työaika)
- kaupunkiasiamies, nuorisotoiminnan ohjaaja Harri Pihlajamäki (80 % työaika 1.1. – 10.9.)
Muu sopimus:
- viestinnän ja it-tuki / siviilipalvelusmies, datanomi Joni Salmi (15.9. saakka)
- ympäristösuunnittelija, työkokeilija FM Reetta Yli-Hännilä (11.8. alkaen)
- hankesuunnittelija, työssä oppija restonomi AMK Tuula Sundberg (17.10. alkaen)

Loppuvuodesta selvitettiin henkilöstön osaaminen ja laadittiin henkilöstön koulutussuunnitelma, jonka toteuttaminen aloitetaan vuonna 2017. Henkilöstö osallistui mm. MMM:n, Mavin ja verkostopalveluiden koulutuksiin. Vuodelle asetettu kansainvälistymispainotus näkyi henkilöstön töissä. Toiminnanjohtaja kävi Kansalaisten Eurooppa -hankkeen seminaareissa Itävallassa, Ruotsissa ja Kroatiassa sekä hallituksen opintomatkalla Ruotsissa. Suunnittelija kävi Kansalaisten Eurooppa -hankkeen matkalla Saksassa, ENRD:n Leader-tapaamisessa Virossa ja MMM:n kaupunki-Leader-opintomatkalla Irlannissa. Irlannin matkaan osallistui myös kaupunkiasiamies.

Liiverin toiminnan volyymi on ollut vuonna 2016 noin 353 000 €. Hanketukisaamiset ovat vuodenvaihteessa olleet maaseuturahastosta noin 363 000 € (EU + valtio) ja maakunnan kehittämishasta noin 27 000 €. Maksatusta esim. toimintarahasta ei saatu ollenkaan vuoden aikana. Toimintaa on jouduttu rahoittamaan lainaamalla hankkeiden kuntarahaa. Yhdistyksen toiminnan rahoitus perustuu hankkeisiin ja ns. perusrahoitusta ei ole olemassa. Yhdistystoiminnan osuus on pieni ja sitä kautta tuleva varainhankinta on pienimuotoista.

Jaakko Ilkan koulun tukioppilaita MLL Ilmajoen Nuorten Nurkalla suunnittelemassa Kaveriviikkoa.

4 LIIVERIN TOIMINTA

4.1 Toiminta Leader-rahoituksella 2016

Liiveriin jätettiin yhteensä 35 tukihakemusta vuoden 2016 aikana. Näistä 30 sai myönteisen päätöksen Liiverin hallitukselta, niille myönnettiin tukea yhteensä 1 125 109 euroa. Yhdelle hakemukselle tehtiin kielteinen päätös, kaksi hakemusta peruttiin ja kahden käsittely siirtyi vuodelle 2017. Määrät ovat linjassa vuoden 2015 määrien kanssa. Silloin hallitus hyväksyi 28 hakemusta, joille tukea myönnettiin reilu 1,3 miljoonaa euroa. Viranomaispäätösten viipyminen on viivästyttänyt hankkeiden käynnistymistä.

Hyväksytyistä rahoitushakemuksista 17 oli elinkeinolistalla (yritystuet, yhteistyötoimi ja koulutushanke ja 13 yleishyödyllistä (yleishyödyllinen kehittäminen ja investointi sekä teemahanke). Tukieuroista runsas 300 000 euroa myönnettiin elinkeinolliseen kehittämiseen ja vajaa 800 000 euroa yleishyödylliseen kehittämiseen.

Vuoden 2016 aikana edelleen Rohkeat yritykset ja Rakas kotiseutu -painopisteisiin saapui eniten tukihakemuksia. Ruokaa läheltä -painopisteeseen saapui enemmän hakemuksia kuin edellisenä vuotena. Tässä näkyy teeman eteen tehty aktivointi sekä se, että lähiruoka on ollut maakunnassa näkyvillä. Tukihakemuksissa on aiempaa enemmän hakemuksia, jotka liittyvät maatalouteen, sen

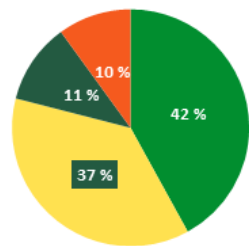
uudistamiseen ja digitalisointiin. Tässä näkyyneen maatalousalalla käynnissä oleva murros. Hanke-esimerkkinä tässä on Sedu Aikuiskoulutuksen Kick Off -koulutushanke. Se on kansainvälinen yrittäjävaihtohanke hevosyrittäjille ja sen tarkoituksena on vahvistaa alueen hevosyrittäjyyttä käyttäen hyväksi kansainvälisiä verkostoja ja yrittäjien kokemus- ja vertaisoppimista ”learning by doing”. Tarve kansainväliselle oppimiselle on noussut aiempien hevosalan hankkeiden opintomatkoilta. Eurooppalaisten yhteistyöyritysten etsinnässä on käytetty opintomatkojen vierailukohteita sekä yhteistyökumppaneiden kontakteja. Hankkeen aikana vaihtoon on lähdössä ainakin 10 hevosyrittäjää seitsemältä eri toimialalta. Ensimmäinen yrittäjä starttaa saksalaiselle tammanmaitotilalle helmikuun lopulla. Kesäkuun loppuun mennessä hevosyrittäjiä on vierailut Saksan lisäksi ainakin Isossa-Britanniassa, Espanjassa, Hollannissa ja Sveitsissä. Yhteistyötiedusteluihin ulkolaiset hevosyritykset ovat suhtautuneet positiivisesti, joskin yllättyen, että etsinnässä on paikka alan rautaiselle ammattilaiselle. Toimintamalli on herättänyt mielenkiintoa myös kansainvälisesti, espanjalaisen ratsastusterapian kattojärjestö pyysi lupaa käyttää Kick Off -hanketta esimerkkinä Erasmus-hankehaussa. Yrittäjien kokemuksia voi seurata hankkeen Facebook-sivulta sekä vaihtojen jälkeen julkaistavasta raportista.

Myönnettyistä yleishyödyllisistä kehittämishankkeista noin puolet kohdistuu lapsiin tai nuoriin. Esimerkkinä on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Ilmajoen Nuor-

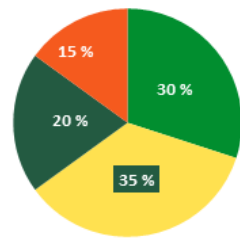
Liiverin rahoittamat hankkeet

	Hyväksytty	Kielteinen	Peruttu	Ei vielä käsittelyssä	Yhteensä	Hyväksytty €
yritystuki, perustamistuki	2		1	1	4	35 080
yritystuki, investointi	12	1	1		14	164 847
yleishyödyllinen kehittäminen	8			1	9	501 037
yleishyödyllinen investointi	4				4	257 446
yhteistyötoimenpide	2				2	71 637
teemahanke	1				1	55 086
koulutushanke	1				1	39 976
	30	1	2	2	35	1 125 109

Toteuma 2014–2016

Tavoite koko kausi

- Rakas kotiseutu, vireämmät yhteisöt
- Rohkeat yritykset uudistuvat elinkeinot
- Hyvinvoiva ympäristö terveellisempi elämä
- Ruokaa läheltä, makuja elämään

ten Nurkka -hanke, jonka avulla perustetiin fyysinen Nuorten nurkka -tila, jossa nuoret voivat kohdata välittävän aikuisen. Lisäksi hankkeessa etsitään keinoja tavoittaa sellaisia nuoria, jotka jäävät tavoittamatta perinteisin keinoin. Keinoina ovat mm. Tubettaja-kerho, jossa nuoret voivat itse tuottaa sisältöä hankkeen Youtube-kanavalle sekä Mun tarina -livesarja Youtubeen. Mun tarina -livesarja kokoaa yhteen tosielämän tarinoita. Kertojina toimivat aikuiset, joista jokaisella on kerrottavana oma tarinansa nuoruudestaan. Tarinoiden teemat ovat vaihtelevia; selviytymistarinoita kiusaamisesta, kokemuksia ulkomailla asumisesta, harrastuksista, unelmista sekä kiitollisuudesta. Tarinoita yhdistää niiden ajankohtaisuus nuorten elämässä. Livelähetykset käynnistyvät kevään 2017 aikana. Lähetyistä seuraavilla on mahdollisuus kysyä ja kommentoida teemaa chat-toiminnolla. Tarina jää katsottavaksi Nuorten Nurkan Youtube-kanavalle livelähetyksen jälkeen. Lapsi- ja nuorisoteeman lisäksi myönnettyistä kehittämissankkeista erottuvat (kulttuuri)ympäristöteemaan liittyvät hankkeet sekä digitaalisuus. Yleishyödyllisinä investointeina on tuettu erityisesti harraste- ja liikuntapaikkainvestointeja. Lisäksi on myönnetty tukea yhteisten kokoontumistilojen parantamiseen.

Ohjelmakauden aikana myönnettyistä 25 yritystuesta 17 on myönnetty alkaville yrittäjille. Tukea on myönnetty erityisesti palvelualan yrityksille, kuten

perhekodeille, fysioterapia-alalle, hevosurheiluun, liikuntahalliin sekä matkailukohteeseen. Kertooko tämä valmistautumisesta tulevaan maakuntaudistukseen? Osa tuista on myönnetty aivan uuden tyyppisille tuotteille, mikä tarkoittaa sitä, että näiden yritysten tulevaisuuteen liittyy suuri epävarmuusmomentti. On kuitenkin nähty tärkeänä tukea Leaderin kautta juuri tällaisia innovatiivisia ideoita. Näitä ovat esim. Ananimal Oy:n design lemmikkikalusteet, Memorial Oy:n teräksiset hautamuistomerkit sekä Huttaroo Oy:n metalliteollisuuden ylijäämästä valmistamat korut. Huttaroo Oy on verkossa toimiva yritys, jonka ainutlaatuinen liikeidea on valmistaa uniikkeja pientuotteita ruostumattomasta teräksestä asiakkaan tilauksen mukaan. Pääosin tuotteet ovat metalliteollisuuden ylijäämästä/ kierrätysmateriaalista valmistettuja koruja ja avaimenperiä. Tuote voidaan valmistaa piirustusta, logoa, ääntä tai vaikkapa vastasyntyneen painettua jalanjälkeä mukaillen. Huttaroo janoaa kasvua ja kehitystä, toiveena on laajentaa tuotevalikoimaa ja menestyksen myötä luoda lisää työpaikkoja alueelle. Huttaroo uskoo tulevaisuuteen; vahva aie on viedä suomalaista, Etelä-Pohjalaista, modernia käsityöläisyyttä myös maailmalle. Huttaroo on saanut yrityksen perustamistukea yrityksen vauhdikkaan käyntiinlähdon varmistamiseksi.

Liiverillä on ollut vuoden 2016 aikana kaksi teemahanketta. Vuonna 2015 vireille tullut Tekemisen Meininkiä 2016 -investointihanke ei käynnistynyt toivotulla tavalla.

Into Seinäjoen hankkeessa testattiin pop up -myymälöiden avulla mahdollisen pysyvän lähiruokakaupan kannattavuutta alueella.

Tietojärjestelmän puutteet hidastivat hankkeen käsitte-lyä, ja viranomaispäätöstä saatiin odottaa aina 2016 lo-kakuuhun saakka. Tämä murensi hankkeen alkuperäisen aikataulun, koska investointien toteutukseen oli alun pe-rin varattu vuosi 2016. Liiverin hallitus päätti hakea hank-keelle jatkoaikaa siten, että toimenpiteiden toteutusta voidaan jatkaa kesäkuuhun 2017 saakka. Teemahank-keessa on 24 toimenpidettä, joiden kaikkien toteutus on viivästynyt suunnitellusta.

Uutena avauksena Liiveri avasi syksyllä 2016 Buustia Toimintaan -teemahankkeen haun. Hankkeessa yhdis-tykset voivat palkata nuoria kehittämään yhdistyksen yleishyödyllistä toimintaa. Sen avulla pyritään lisäämään nuorten aktiivista roolia yhdistyksissä sekä lisäämään yhdistysten työnantajavalmiuksia. Hakuajan loppuun mennessä saapui seitsemän toimenpiteiden hakemus-ta, joista ELY-keskuksen laillisuustarkastelussa on viisi.

Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 55 000 €. Hanke oli esillä valtakunnallisilla Leader-päivillä.

Liiveristä on rahoitettu lähiruokahankkeita, kuten yleis-hyödyllinen kehittämishanke Juuret, jolla parannetaan jalasjärvesten lasten ja nuorten tietoisuutta lähiruusta, ja Pop up lähiruokahanke -yhteistyötoimi, jolla kokeillaan lähiruuan myyntipisteitä Liiverin alueen kunnissa. Nämä hankkeen liittyvät valtakunnallisen Lähiruoka-koordi-naatiorahankkeen teemaan. Green care -teema on muka-na muutamissa yritystuissa ja yrittäjiä on linkitetty sekä maakunnallisen että valtakunnallisen hankkeen kanssa. Vuoden 2016 viestintää tehtiin aktivointinäkökulmalla. Aktivoinnissa hyödynnettiin käynnissä olevia hankkeita. Aktivoinnissa ja neuvonnassa tavoitteena on, että neu-voja annetaan etukäteen. Leader-toiminnan 20-vuotis-juhluvuosi näkyi tiedottamisessa mm. Leader 20-vuotta logona. Vuonna 2016 järjestettiin Asuntomessut Sei-

Buustia toimintaan teemahankkeen alahankkeet		
Hakija	Toimenpiteen sisältö	Kustannusarvio
Ilmajoen 4H-yhdistys	Uusia kerhomuotoja lapsille, aiheena metsä- ja luonto	9 331 €
Lakeuden Elämysliikunta ry	Kehitetään yhdistyksen toimintaa ja toiminnan näkyvyyttä, painopisteenä lapset ja nuoret	10 000 €
MLL Ilmajoen yhdistys	Tiedottamisen kehittäminen nykYTEknologiaa avuksi käyttäen, kesällä kerhotoimintaa sivukylille	5 245 €
Sepeli ry	Pelikerhon toiminnan käynnistäminen, harrastusmahdollisuuksien lisääminen, koulutukset, työ-pajat, vierailuluennot, kansainvälinen pelinkehityskilpailu	10 000 €
Ylistaron Kainaston nuorisoseura ry	Laadukkaan toiminnan kehittäminen ja uusien toimintamallien hakeminen liittyen yhdistyksen viime aikoina tekemien investointien käyttöön	8 853 €

Kylille-hanke aktivoi kyliä osallistumaan valtakunnalliseen Avoimet kylät -tapahtumaan. Mukaan lähti 13 kylää. Halkosaarella järjestettiin leikkimieliset Katujen kisat.

näjoella. Liiveri näkyi asuntomessujen etäkohteessa Kitinojan perinnekylässä. Vuonna 2016 Liiveri järjesti kymmenen tilaisuutta, joihin osallistui 453 osallistujaa. Lisäksi osallistuttiin 23 muiden järjestämään tilaisuuteen, joista yrittäjyyteen liittyviä oli 15. Näihin osallistui yhteensä 1051 henkilöä. Taitaja 2016 -tapahtuman messuosasto toteutettiin yhdessä Maaseutuverkostopalvelujen kanssa. Vuoden aikana kerättiin talteen 126 lehtijuttua Liiveristä, Liiverin rahoittamista hankkeista ja paikallisesta kehittämisestä. Lehtijuttujen määrä on vähentynyt aiemmista vuosista, mitä selittää tiedotuksen muuttuminen aiempaa enemmän sähköiseksi sekä se, että hankkeita ei ollut täydellä teholla käynnissä.

Liiveri julkaisi 7 sähköistä uutiskirjettä, joka lähetetään noin 2 000 sähköpostiosoitteeseen. Uutiskirjeen avausprosentti on noin 25, jota voidaan pitää hyvänä. Uutiskirjeellä kerrotaan hankkeiden tuloksista ja mahdollisuuksista. Lisäksi Liiveri käyttää aktiivisesti sosiaalista mediaa tiedottamisessa. Liiverin Facebook-sivulla on 507 seuraajaa. FB-julkaisut tavoittivat noin 50–800 henkilöä. Instagram-seuraajia on 86 kpl. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät tuottavat yhdessä Uhoo-uutiskirjettä. Liiverin nettisivuilla oli vuoden 2016 aikana yhteensä 11 041 istuntoa (vrt. 7 964 istuntoa vuonna 2015) ja 6 671 käyttäjää (vrt. 5 157 käyttäjää vuonna 2015). Liiverin järjesti hanketoimijoilleen kaksi aamukahvitilaisuutta. Näiden tilaisuuksien tarkoituksena on verkostoida hankevetäjiä ja tarjota heille vertaistukea. Toisilla aamukahveilla oli

koulutusta sosiaalisesta mediasta ja videokuvauksesta. Hankkeille ja yritystuille pidetään aloituspalaveri hankkeen päätöksen tultua.

4.2 Toiminta muulla rahoituksella 2016

Liiveri hallinnoi Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistä **Kylille-hanketta**, jota rahoittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen avulla etsitään keinoja yhteisöllisyyden lisäämiseen, palveluiden saavutettavuuden turvaamiseen sekä kylien viestinnän kehittämiseen. Hankkeen toteutusajaksi on 1.6.2015–31.12.2017. Kylille-hankkeessa työskentelevät kyläasiamies sekä toimiston muuta henkilökuntaa.

Kylille-hankkeesta Ilmajoen, Jalasjärven ja Ylistaron kylien yhteistyöryhmien toimintaa tuettiin ja aktivoitiin sekä järjestettiin asukastilaisuus Seinäjoen kaupunkialueen ja asuntoalueiden asukkaille yhdessä Kotokorttelihankkeen kanssa. Ikäihmisten tilaisuuksissa tuotiin esille turvallisuuteen ja palveluihin liittyviä asioita. Syksyllä järjestettiin opintomatka Suupohjaan ja Satakuntaan, teemoina olivat kylien palvelut, luontomatkailu ja tapahtumat. Valtakunnallisena Avoimet Kylät -päivänä Liiverin alueella järjestettiin 13 tapahtumaa. Kyliä ja yhdistyksiä autettiin myös muiden tapahtumien suunnittelussa, markkinoinnissa ja tiedotuksessa siviilipalvelusmies **Joni Salmi** teki esitteiden taittotöitä ja nettisivutoteutuksia. Hän myös avusti kyliä internetsivujen teossa tai uudistamisessa.

Lapset ja nuoret kokoontuvat taidepajaan Keskikylän nuorisoseuralle. Vapaaehtoisohjaaja Hilikka Raittilan on rekrytoinut E-P:n nuorisoseurojen Kulttuuribuumi-hanke.

Yhtenä Kylille -hankkeen tehtävänä on neuvoa yhdistyksiä hakemaan yleishyödyllisiä investointihankkeita ELY-keskuksen alueellisesta maaseutuohjelmasta. Vuonna 2016 alueellisesta ohjelmasta myönnettiin 13 yleishyödyllistä investointihanketta Liiverin alueelle, joista kyläasiamies neuvoi 10 hakijaa. Näiden investointien kokonaisbudjetit ovat yli 2,5 miljoonaa euroa, mikä on merkittävä lisäys alueen talouteen.

Liiverin kyläasiamiehen neuvomat, Elyn rahoittamat yleishyödylliset investointihankkeet

Hankkeen nimi	Hakijan nimi	Kunta	Euroa
Huussin Urheilutalo 2.0	Voimistelu- ja urheiluseura Huussin Kisailijat ry	Ilmajoki	50 000
Asemanseudun monitoimihalli	Asemanseudun kehittämissyhistys ry	Seinäjoki / Ylistaro	400 000
Harjoitusradasta kilpailukeskukseksi	Jalasjärven Moottorikerho	Kurikka / Jalasjärvi	660 500
Luontotalo Kpälikön sisustushanke	Lakeuden Elämysliikunta ry	Seinäjoki	34 934
Kylätupa laidunalueelle	Koskenkorva-Seura ry	Ilmajoki	27 053
Ilkantien sillan kunnostaminen	Ilmajoen kunta	Ilmajoki	450 000
Keittiö- ja WC-tilojen uudistaminen	Peräseinäjoen Viitalan NS ry	Seinäjoki / Peräseinäjoki	243 000
Metsästysmaja	Nurmon Metsästysseura ry	Seinäjoki / Nurmo	286 000
Ilma-aseradan kehittäminen	Jalasjärven Ampujat ry	Kurikka / Jalasjärvi	80 000
Lämmitysjärjestelmän muutos	Seinäjoen Monitoimihalli Oy	Seinäjoki	88 000
Kesäteatterin katsomon katos	Ylistaron Kainaston Nuorisoseura r.y.	Seinäjoki / Ylistaro	127 709
Nuijaladon pihan pykäys	Ilmajoen Moottoripyöräilijät ry	Ilmajoki	36 501
Jalasrannan lämmitysjärjestelmän uusiminen	Jalasjärven Sos.dem. Työväenyhdistys ry	Kurikka / Jalasjärvi	52 000
Yhteensä			2 535 697

Liiveri ja Selmu tekivät yhteistyötä Kaupunki-Liiverin ja Provinssin tiimoilta Seinäjoen kauppatorilla kesäkuussa 2016. Selmun Marko Kivelä ja Liiverin Joni Salmi avasivat torimökin.

Liiveri on mukana Leader Suupohjan hallinnoimassa **Elle viestii** -hankkeessa. Hankkeella tehdään Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien ja ELY-keskuksen yhteistä maaseutuohjelmaviestintää. Vuosi 2016 oli Leader-toiminnan 20-vuotisjuhlavuosi, ja tämä näkyi viestintätoimenpiteissä. Leader-viikolla järjestettiin maakunnassa neljä Uhoo-road trippiä, yksi kunkin Leader-ryhmän alueella. Niiden ansiosta 20-vuotisiaiheelle saatiin laajaa näkyvyyttä mediassa, ylittyipä jopa valtakunnallinen uutiskynnys. Lisäksi 20-vuotisen historian kunniaksi julkaistiin Uhoomatta parhaat -teos, kuvattiin Matka halki jokilavean -lyhytelokuva sekä tuotettiin koko vuoden 2017 erilaisissa julkisissa tiloissa kiertävä Leader-näyttely. Juhlavuosi huipentui reilun satapäisen kutsuvierasyleisön voimin marraskuussa Vanhaan Paukkuun Lapualla, jossa herkuteltiin Leaderin lähiruokamenulla ja nautittiin hyvästä ohjelmasta. Juhlavuoteen liittyvien viestintätoimenpiteiden lisäksi panostettiin henkilöstön viestintätaitojen lisäämiseen (some- ja videotuotantokoulutukset käytännön harjoituksineen) sekä kv-materiaalin tuottamiseen, joka jatkuu myös vuonna 2017. Yhteinen Uhoobrändi uudistettiin ja uutiskirje ilmestyi neljä kertaa (jakelulistalla 7 000 kontaktaa). ELY-keskuksen Uutisjyviin tuotettiin säännöllisesti sisältöä ja ideoitiin heidän kanssaan uusi, säännöllinen tapaamisfoorumi Etelä-Pohjanmaan kehittäjäverkostolle.

Liiveri laati **Kotokortteli-strategian** eli kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen strategian Seinäjoen keskusta-alueelle vuosille 2017–2020. Strategia toteuttaa Liiverin Pysyy ja

paranoo -ohjelmaa kaupunkialueella. Strategian visio ja missio ovat samat kuin on Liiverin maaseutuohjelmasta toteutettavalla Leader-strategialla, mutta sen painopisteet on sovitettu keskusta-alueen tarpeisiin. Kotokortteli-strategiassa painottuvat tietoisuuden ja osaamisen lisääminen omaehtoisesta kehittämisestä sekä omaehtoisen kehittämisen juurruttaminen keskusta-alueelle. Teemallisesti siinä kehitetään mm. yhteisöjä, ympäristöä ja ruokakulttuuria. Strategia laadittiin Etelä-Pohjanmaan maakunnan kehittämisrahan ja Seinäjoen kaupungin rahoituksen turvin. Alueellamme ns. kaupunki-Leader-toimintaa on alettu kutsua Kotokortteli-nimellä. Liiveri jätti hakemuksen Kotokorttelin rakentumisesta Seinäjoen keskusta-alueelle Euroopan sosiaalirahaston toimintalinjaan 5. Hakemus sai kielteisen päätöksen joulukuussa 2016. Maakunnan yhteistyöryhmä jätti päätökseen ponnin, koska se näki tärkeänä Kotokortteli-toiminnan käynnistymisen maakunnassa. Vuonna 2017 jätetään uusi hakemus ESR-hakuun.

Nuoriso-Leaderin projektit		
Hakija	Hanke	tukisumma
Kevät 2016		
Nopankylän kyläseura ry	Harrastukset kuntoon!	800
Hanhikosken kyläseura ry	Movie Night Fever	800
Ilmajoen Kisailijat / Painijaosto	Paininukkeja Ilmajoki-halliin	800
Selmu ry	Smash Bones Skate Jam	300
Ylistaron Metsästysseura / Ampu- majaosto	Televisio ampumaradan majalle	800
Pruukin yhtenäiskoulu / oppilaskun- nan hallitus	Vauhtia välkkiin	800
Seinäjoen lukio	Viihtyisämpi lukio	641
Syksy 2016		
Suvi Heikkilä	Perjantai 13	800
Ylistaron Metsästysseura/ Ampu- majaosto	Tabletin hankkiminen ampumaradalle	800
Aki Parviainen	Okso-teknologiaryhmä	800
Nopankylän koulun vanhempain- yhdistys	Vauhdilla alamäkeen!	600
Nopankylän kyläseura ry Yhteistä ruutu-aikaa!		800
Yhteensä		8 741

Liiveri on mukana kahdessa **Kansalaisten Eurooppa** -hankkeessa. Näistä suurempi, EVOLAQ, kerää ja levittää vapaaehtoistyön parhaita käytäntöjä seitsemän euroop-
palaisen maan kesken. Vuoden aikana hankkeessa on koottu paikallinen ryhmä tiedonvaihtoon sekä on viety Liiverin alueen yhdistys- ja vapaaehtoistoimijoita ver-
kostoitumaan Itävaltaan, Ruotiin, Saksaan ja Kroatiaan. Ensi vuonna on tilaisuuksia Latviassa, Italiassa ja Ruot-
sissa. Näiden lisäksi Liiveri järjestää oman kansainvälisen tilaisuutensa huhtikuussa. Pienemmässä Kansalaisten Eurooppa -hankkeessa (WithEU) vähennettiin euroskep-
tisyttä kulttuurialan yrittäjien tapahtumalla Italiassa. Matkaan osallistui kolme Liiverin alueen käsityöyrittäjää ja Liiverin hallituksen varajäsen.

Lisäksi Liiveri on myöntänyt ns. **Nuoriso-Leader**-rahaa nuorten omiin projekteihin. Vuonna 2016 oli kaksi hakua Nuoriso-Leaderiin. Kevään haussa tukea sai seitsemän projektia (hakemuksia 12) ja syksyn haussa viisi projektia (hakemuksia 5). Kuortaneen Säästöpankkisäätiöltä haet-
tiin rahoitusta Buustia toimintaan 2.0 -hankkeelle, mutta siihen saatiin kielteinen päätös. Asiaan palataan vuonna 2017.

4.3 Toimintaympäristön muutos, vaikutukset strategian toteuttamiseen ja tavoitteet 2017

Liiverin hallitus arvioi tammikuussa 2017 käymässään arviointikeskustelussa, että maakuntauudistus tulee vaikuttamaan kehittämisympäristöön, jossa Liiveri toi-
mii. Liiveri on mukana maakuntauudistuksessa mm. sitä kautta, että toiminnanjohtaja osallistuu kahteen uudis-
tusta valmistelevaan työryhmään. Hallitus näki tärkeänä, että Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät osallistuvat yhte-
näisinä maakuntauudistustyöhön ja etsivät uusia asioita sen tiimoilta. Uudet asiat voivat liittyä Leader-ryhmän kehittäjärooliin, mutta yhtä lailla esim. palvelujen uu-
denlaiseen tuottamiseen.

Vuonna 2017 jatketaan Pysyy ja paranoo -ohjelman to-
teuttamista. Leaderin osalta tätä tarkoittaa hankkeiden ja yritystukien aktivointia ja myöntämistä. Sen lisäksi maaseutuohjelmasta toteutetaan Kylille-hanketta ja viestintähanketta. Vuoden 2017 alusta Liiveri käynnistää **Meidän markki** -hankkeen, jolla edistetään alueen yh-
distysten ja ihmisten ympäristötietoisuutta ja laaditaan maisemanhoitosuunnitelmia yhdistysten hallinnoimille alueille, esim. kylätalon pihaan. Hanke edistää mm. Hy-
vinvoiva ympäristö -painopistettä Pysyy ja paranoo -stra-
tegiasta. Kaupunki-Leaderin eteenpäin vientiä jatketaan Kotokortteli-strategian kautta. Kansainvälisyydessä on

Murupumpula on käsityöalan yritys. Perustamistuki mahdollistaa sivutoimisen yrittämisen muuttamisen päätoimiseksi.

saatu otettua askelia eteenpäin. Töitä kansainvälistymisen eteen jatketaan mm. Kansalaisten Eurooppa -hankkeen avulla. Nuorten osallisuuden ja työllisyyden tukemista edistetään nuorisajaoston avulla sekä uudella yhteistyöllä Kuortaneen Säästöpankkisäätiön kanssa. Lisäksi viedään eteenpäin ajatusta vapaaehtoistyön keskuksesta.

4.4 Leader-ryhmän oma toiminta ja laatutyö

Sähköiset järjestelmät

Liiverissä on pyritty ottamaan aktiivisesti käyttöön sähköisiä työvälineitä. Kaikilla henkilökunnan jäsenillä on käytössä Office 365 -paketti, joka mahdollistaa esim. Skype-neuvottelut. Hallituksella ja jaostoilla on käytössä sähköinen Extranet, jossa on mm. kokousaineistot. Hyrrään käyttöönotto hallituksen työkaluksi on kangerrellut. Osana sähköistä toimistoa on taloushallinnon sähköinen ostolaskutus. Toimintatapojen muuttamiseksi sähköisiksi suurena apuna oli siviilipalveluksen suorittanut datanomi **Joni Salmi**. Palveluksensa aikana hän auttoi sähköisten järjestelmien käyttöönotossa sekä sai samalla työkokemusta, joka on tärkeää vastavalmistuneelle nuorelle.

Vielä vuonna 2016:kin Liiverin toimintaa kehittäjänä haittasivat Hyrrän haasteet ja päätöksenteon viipyminen. Lisäksi sähköisen raportoinnin epävarmuus ja toimimattomuus, johtivat siihen, että ryhmän on pidettävä

omia taulukoita mm. myönnettyistä ja maksetuista tuista sekä niiden rahoitusosuuksista. Tästä työstä piti päästä eroon sähköisen asioinnin myötä. Ohjausryhmien väheneminen ja maksuhakemusten meneminen suoraan ELYyn ovat vähentäneet yhteydenpito hankkeista Liiveriin. Yhteydenpidon tukemiseen on kiinnitettävä jatkossa lisää huomiota.

Oppimissuunnitelman toteuttaminen

Nuorisajaosto on merkittävä sosiaalinen innovaatio, jonka avulla Liiveri saa nuoria mukaan toimintaan. Vuonna 2016 nuorisajaosto osallistui mm. Leader-toiminnasta tiedottamiseen erilaisissa tapahtumissa ja nuorisajaostolaisia oli mukana hallituksen opintomatkalla Ruotsissa. Jaosto pisteytti Buustia toimintaan -teemahankkeen alahankehakemukset valintakriteerien avulla ja arvioi myös saapuneet Nuoriso-Leader -hakemukset. Jaoston toiminnassa painottuu tekemällä oppiminen. Elinkeinojaosto vahvistaa Liiverin elinkeinollista verkostoa ja myös sen toiminnassa painottuu yhdessä oppiminen. Jaosto sparraa yritystukihakijoita ja keskustelee ajankohtaisista, elinkeinoelämään liittyvistä asioista. Aloituspalavereilla on varmistettu yritystuki- ja hankehakijoiden toiminnan hyvää käynnistymistä ja laadukasta toteutusta, mutta niillä on myös madallettu hakijoiden kynnystä kysyä Liiveristä neuvoja. Aloituspalaverin lisäksi Liiverissä pidetään hakevetäjien aamukahveja. Niillä jaetaan tietoa hankkeen hallinnolliseen toteuttamiseen ja verkostoidaan hanketoimijoita.

LEADER

Terveiset ministeriöstä

Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien
kevätkylvö, Ilmajoki 14.5.2016

Laura Jänis

Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien työntekijät ja hallitus kokoontuvat säännöllisesti yhteen. Keväällä 2016 kokoonnuttiin Liiveriin mm. kuuntelemaan MMM:n Laura Jänistä.

Liiverissä aloitti lokakuussa työssä oppijana hankesuunnittelija **Tuula Sundberg**. Hänen kehittämiskohteena ovat mm. henkilöstön ja verkostojen johtaminen, jotka täydentävät Liiverin laatukäsikirjaa. Henkilöstölle tehtiin työhyvinvointi- ja osaamiskartoitus sekä laadittiin perehdyttämislomake. Osaamiskartoitusten perusteella laadittiin koulutussarja, joka toteutetaan alkuvuonna 2017. Yhdistyksen ympäristöosaamista vahvistettiin ympäristösuunnittelija **Reetta Yli-Hynnilän** työkokeilulla. Kokeilu johti ko. henkilön työllistymiseen Liiverin hankkeeseen.

Liiveri valmisteli arviointityökalua yhdessä Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin kanssa, mutta prosessi ei edennyt käytäntöön asti, koska työkalusta ei saatu riittävän ketterää. Jatkossa Liiveri kehittää menetelmiä toiminnan tulosten vaikuttavuuden mittaamiseen ja niistä viestimiseen.

Ohjelmatoiteutuksen haasteet

Maakuntauudistus muuttaa palvelujen tuottamista, mikä tarkoittaa sitä, että niihin on kehitettävä ja testattava uusia toteutusmalleja. Tätä kehittämistyötä voidaan tehdä Leaderin avulla esimerkiksi silloin, kun kyse on maaseudulla toimivien palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Ohjelman mukaan voidaan kehittää kuntien peruspalveluiden saatavuutta. Tähän asiaan olisi hyvä saada valtakunnallisia esimerkkejä sekä paikallisia tulkintoja. Tällä hetkellä palvelujen kehittäminen maaseutuohjelmavaroin on hankalaa.

Liiveri on jo kahden vuoden ajan käynnistänyt kansalais-toimijalähtöistä, paikallista kehittämistä kaupunkialueella. Pitkällisen valmistelun jälkeen tänä vuonna valmistui kehittämisstrategia kaupunkialueelle, mutta sen toteutushankkeen käynnistäminen on haastavaa. Kansalais-toimijalähtöisen kehittämisen sijoittaminen ESR-ohjelman TL 5 ei ole ollut paras mahdollinen ratkaisu ohjelmatasolla.

Puheenjohtaja koki henkilökohtaisesti epämiellyttävänä Mavin ja ministeriön asettaman palkkakaton ja siihen liittyvän prosessin. Ilman keskustelua ja yhteistä arviointia Mavi kyseenalaista Liiverin hallituksen toimimisen hyvänä työnantajana. Palkkakatto tarkoittaa Liiverin kohdalla toiminnanjohtajan palkan pudottamista. Hallitus sai ”pyyhkeitä” siitä, että se oli maksanut maisterintutkinnon suorittaneelle toiminnanjohtajalle liian suurta palkkaa.

Liiverin hallituksen 2016 hyväksymät hankkeet

hakija	hankkeen nimi	hanketyyppi	kokonais kustannus	Liiverin tuki	muu julk. rahoitus	yksityinen rahoitus	kunta
EkoDrone Oy	Ilmakuvaus	yritystuki, investointi	21 460 €	4 292 €		17 168 €	Seinäjoki
Elina Hopeavuori Tmi	Hevos- ja hyvinvointikeskus SilverHill's	yritystuki, investointi	119 700 €	23 940 €		95 760 €	Seinäjoki
Haavisto Kirsi	Kokous- ja lomakohde	yritystuki, investointi	118 000 €	17 700 €		100 300 €	Ilmajoki
Haavisto Kirsi	Kokous- ja lomakohde	yritystuki, perustamistuki	10 000 €	10 000 €		- €	Ilmajoki
Hagamaster OY	Nestaavan cnc-jyrsimen ja puruimurin hankinta	yritystuki, investointi	63 139 €	12 628 €		50 511 €	Ilmajoki
Herralan koulun van- hempainyhdistys ry	Herralan koulun monitoimikenttä	yleishyödyllinen investointi	87 000 €	56 550 €		30 450 €	Ilmajoki
Huttaroo Oy	Huttaroo Oy	yritystuki, perustamistuki	25 080 €	25 080 €		- €	Seinäjoki
Ilmajoen kunta	Konnanmontun kehittäminen	yleishyödyllinen kehittäminen	14 600 €	13 140 €		1 460 €	Ilmajoki
Ilmajoen Teräsputkira- kenne Oy	Putkentaivutuskoneen modernisointi	yritystuki, investointi	14 850 €	2 970 €		11 880 €	Ilmajoki
Into Seinäjoki	Pop up lähiruokakauppa	yhteistyötoimenpide	53 000 €	31 800 €		21 200 €	Seinäjoki
Jalasjärven 4H- yhdistys	Juuret	yleishyödyllinen kehittäminen	92 098 €	82 888 €		9 210 €	Jalasjärvi
Jalasjärvisseura	Pelimannituvan laajennus	yleishyödyllinen investointi	113 470 €	73 756 €		39 715 €	Jalasjärvi
Janne Punkari	Pakkaamo- ja varastointipalveluiden myynti	yritystuki, investointi	54 600 €	10 920 €		43 680 €	Seinäjoki
Joupin Juhlatila Oy	Vanhan tuvan remontti	yritystuki, investointi	94 125 €	18 825 €		75 300 €	Seinäjoki
Jukka Lillstrang	Monipuolisempaa eläinlääkintää	yritystuki, investointi	69 605 €	13 921 €		55 684 €	Ilmajoki

Kurikan kaupunki	Jalasjärven kulttuuriympäristöohjelma	yleishyödyllinen kehittäminen	132 051 €	120 000 €		13 205 €	Jalasjärvi
Kyrönjoen Koskihäyt ry	Kyrkösjärven melontaelämyshanke	yleishyödyllinen investointi	150 000 €	97 500 €		52 500 €	Seinäjoki
Lakeuden Fysiokun- toutus Ky	Palvelujen monipuolistaminen	yritystuki, investointi	40 811 €	8 162 €		32 649 €	Seinäjoki
Lakeuden Harjateräs Oy	Siltanosturi /kaarikone	yritystuki, investointi	40 450 €	8 090 €		32 360 €	Ilmajoki
Lakeuden Harjateräs Oy	Automaattinen hakastaivutin ohjel- mistoineen	yritystuki, investointi	136 535 €	27 307 €		109 228 €	Ilmajoki
Liiveri	Meidän Markki	yleishyödyllinen kehittäminen	76 515 €	68 864 €		7 652 €	Liiverin alue
Liiveri	Buustia toimintaan	teemahanke, kehittäminen	59 762 €	55 086 €		4 676 €	Liiverin alue
MTK Etelä-Pohjanmaa	Maaseutu tutuksi	yleishyödyllinen kehittäminen	66 557 €	53 246 €		13 311 €	alueiden välinen
Mukula ry	LEAVER	yleishyödyllinen kehittäminen	63 000 €	56 700 €		6 300 €	Jalasjärvi
Pelikeidas ry	Halli ja Harraste	yleishyödyllinen investointi	45 600 €	29 640 €		15 960 €	Seinäjoki
Perhekoti Niemelän- rinne Oy	Ulkorakennus perhekodille	yritystuki, investointi	80 461 €	16 092 €		64 369 €	Ilmajoki
SeAMK	Mobile digital farms -esiselvityshanke	yhteistyötoimenpide	20 000 €	18 000 €	2 000 €	- €	Liiverin alue
SeAMK	Maito-Kurikka	koulutushanke	49 970 €	39 976 €	4 997 €	4 997 €	Jalasjärvi, alueiden välinen
Seinäjoen Ammatti- korkeakoulu Oy	Virtuaalikelylät (3D) Liiverissä	yleishyödyllinen kehittäminen	98 000 €	88 200 €		9 800 €	Liiverin alue
Seinäjoen koulutus- kuntayhtymä	Kick-off - kansainvälisyydestä potkua Seinäjoen seudun hevostalouteen	yhteistyötoimenpide	49 796 €	39 837 €		9 959 €	Liiverin alue
			2 060 234 €	1 125 109 €	6 997 €	929 283 €	

LEADER

Liiveri

Kulttuurikeskus Herrala
Könnintie 27 A
60800 Ilmajoki
(06) 424 4000
www.liiveri.net

**Liiveri on Leader-ryhmä, joka tarjoaa
toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta paikkakunnan parhaaksi.**

